

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sanglaudos fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006

(COM(2011) 612 final – 2011/0274 (COD))

(2012/C 191/07)

Pranešėjas **Carmelo CEDRONE**

Europos Parlamentas, 2011 m. spalio 25 d., ir Taryba, 2011 m. spalio 27 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 177 ir 304 straipsniais, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sanglaudos fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006

COM(2011) 612 final – 2011/0274 (COD).

Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. balandžio 3 d. priėmė savo nuomonę.

480-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. balandžio 25–26 d. (balandžio 25 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 180 narių balsavus už, 9 – prieš ir 7 susilaikius.

1. Išvados ir pasiūlymai

1.1 EESRK iš esmės pritaria Komisijos požiūriui dėl naujojo pasiūlymo dėl reglamento dėl Sanglaudos fondo, ypač teigiamai vertina pastangas su įvairiais fondais susijusias procedūras suderinti su bendrajame reglamente numatytais procedūromis, nors turi ir kritinių pastabų (išdėstytų toliau) dėl tam tikrų aspektų, kuriuos reikėtų išsamiau paaiškinti ir patikslinti, visų pirma atsižvelgiant į sudėtingą finansų ir valstybės skolos krizės laikotarpį Europos Sąjungoje.

1.2 Teigiamai vertina tai, kad fondo lėšas bus galima naudoti atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos ir paskirstymo, energijos vartojimo efektyvumo skatinimui, aplinkos apsaugai ir prisitaikymui prie klimato kaitos, biologinės įvairovės atkūrimui ir miestų aplinkos atnaujinimui. Tai galėtų turėti teigiamo poveikio kitiems sektoriams, pavyzdžiui, turizmui. Be to, visi šie veiksniai skatina tvarų vystymąsi.

1.3 EESRK teigiamai vertina Komisijos sprendimą šiuo krizės laikotarpiu sumažinti intervencijų skaičių ir dėmesį veikia sutelkti į temines sritis, kadangi tai pagrindinė priemonė švais-tymui sumažinti, taip pat sutelkti lėšas į konkrečias veiklos sritis ir sustiprinti daugėjimo efektą, skatinantį augimą ir darbo vietų kūrimą.

1.4 Komitetas pritaria pasiūlymui finansuoti Europos infrastruktūros tinklų priemonės projektą, tačiau nenorėtų, kad ji taptų atskiru fondu, kadangi tai gali paskatinti nereikalingą dubliavimąsi.

1.5 EESRK labai atsargiai ir su susirūpinimu vertina ir dabartinius pasiūlymus dėl sąlygų, visų pirma makroekonominių, laikymosi principo, kuris neturėtų būti grindžiamas baismės logika ir taikomas norint nubausti; jis veikia turėtų sustiprinti atsakomybę ir paskatinti, taip pat nesudaryti kliūčių siekti konvergencijos tikslo.

1.6 Komitetas pabrėžia, kad vykdant griežtesnę bendrą biudžeto politiką, būtina labiau derinti įvairių fondų intervencijas, taip pat sanglaudos politiką su kitų ekonomikos sričių ES politika, įskaitant BŽŪP. Tai turėtų didinamąjį poveikį ir paskatinti didesnes investicijas. Siekiant *bendros ekonomikos valdysenos* bent jau euro zonoje, turėtų būti glaudžiau bendradarbiaujama ekonomikos politikos, taip pat sanglaudos politikos srityse. EESRK jau ne kartą buvo iškelęs šį klausimą, kurio, deja, nepavyko išspręsti 2011 m. gruodžio mėnesį įvykusiame aukščiausiojo lygio susitikime.

1.7 Būtina, be kita ko, gerinti kol kas nesubalansuotą Komisijos, valstybių narių ir regionų partnerystę, kurią plėtojant Komisija turėtų vėl imtis pagalbininko ir konsultanto vaidmens. Visais institucinės partnerystės, kuri šiuo metu dažniausiai vis dar apsiriboja konsultacijomis ir informacijos teikimu, etapais turėtų būti vystoma partnerystė, apibrėžta pasiūlyme dėl reglamento dėl bendrųjų nuostatų 5 straipsnio 1 dalyje; šiuo tikslu reikėtų parengti bendrą ES elgesio kodeksą ir nustatyti partnerystės pridėtinės vertės vertinimo kriterijus.

1.8 EESRK nuomone, prioritetinis klausimas – tai sanglaudos ir visų struktūrinių fondų finansavimo skyrimo ir gavimo supaprastinimas, visų pirma administracinės naštos sumažinimas

numatant vieno dydžio išmoką tam tikrų kategorijų projektams. Tačiau Komitetas pabrėžia, kad reikėtų laikytis „vieno karto“ principo.

1.9 Krizės labiausiai paveiktoms šalims sanglaudos politika yra viena svarbiausių valstybių narių turimų priemonių, kuria jos gali sumažinti socialinius, ekonominius ir geografinius skirtumus, atkurti augimą ir užtikrinti tvarų jo vystymą.

1.10 **Bendras finansavimas.** Būtina atidžiau įvertinti ir persvarstyti bendro finansavimo kriterijus, kurie turėtų būti susieti su realia vieta ir regionų valdžios institucijų biudžeto padėtimi, kad būtų išvengta atvejų, kai daugiausia sunkumų turinčios institucijos negauna jokio finansavimo.

1.11 EESRK mano, kad dabartinių reformų ir skolos koregavimo laikotarpiu, kai laikomasi „dviejų etapų“ strategijos (pirmiausia grėsmingas „griežtas taupymas“, po to augimas), nebelieka galimybių investicijų ir augimo politikai. Be to, Komitetas mano, kad nereikėtų augimo atskirti nuo griežto taupymo. Todėl sanglaudos politikoje reikėtų laikytis šios krypties, pavyzdžiui, remti įmones, kurios sparčiai diegia technologijas ir kuria daug darbo vietų jauniems žmonėms.

1.12 Komiteto manymu, dabartinė ES ekonomikos politika (griežtas taupymas, finansiniai šalių apribojimai, ES biudžeto suvaržymai, fiskalinis susitarimas, Europos centrinio banko apribojimai ir t. t.) gali sukelti ekonomikos nuosmukį, kurio padarinius sunku numatyti, ir mano, kad reikėtų laikytis priešingos krypties, t. y. kartu (jei ne visų pirma) su minėtais veiksmais skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą pateikiant drąsesnę ir ryžtingesnę pasiūlymą. Struktūriniai fondai (ir dalinai bei laikinai BŽŪP fondai) galėtų labai padėti siekiant šių tikslų. Apie tai, nors ir neišsamiai, buvo kalbama 2012 m. sausio 30 d. aukščiausio lygio susitikime.

1.12.1 Reikėtų pradėti įgyvendinti Europos augimo arba „naujojo kurso“ planą (angl. New Deal) ⁽¹⁾, kuriame būtų numatyti dideli konkrečių tikslų siekiantys projektai, apimantys svarbiausius sektorius, galinčius per trumpą laiką paskatinti ES ekonomikos atsigavimą. Šis planas turėtų būti vertinamas kaip papildantis strategiją „Europa 2020“, kuri labiau orientuota į vidutinio laikotarpio rezultatus. Šis planas galėtų būti:

- finansuojamas jau dabar panaudojant iš 2007–2013 m. laikotarpio perimtus išteklius ir juos – kai tik bus galima ir tik ribotam laikui – papildyti dalimi lėšų, kurios numatytos 2014–2020 m. laikotarpiui;
- vykdomas įgyvendinant projektus, kuriuos galima pradėti nedelsiant taikant subsidarumo principu grindžiamą paspartintą tvarką, arba „laikiniai“ iš esmės pakeičiant šiuo metu galiojančius reglamentus, kurie leistų greitai įgyvendinti planą;

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę „Ekonomikos augimas ir valstybės skola ES. Du novatoriški pasiūlymai“, OL C 143, 2012.05.22, p. 10).

— remiamas ir stiprinamas EIB intervencijomis, pavyzdžiui, obligacijų emisija (žr. naujojo reglamento 87 straipsnį). Tai padarytų daugėjimo efektą investicijoms, kadangi pritrauktų išorės kapitalą, taip pat teigiamai paveiktų valstybės skolą ir sustiprintų eurą.

1.12.2 Šis augimo planas turėtų būti įgyvendinamas laikantis tų pačių kriterijų bent jau pirmuosius trejus kito programavimo laikotarpio metus.

2. Įžanga

2.1 EESRK savo ankstesnėse nuomonėse yra ne kartą priminęs ekonominės ir socialinės sanglaudos politikos ir solidarumo svarbą ir principus, kurie apibrėžti Sutartyje ir kuriuos Komisija nuolat mini savo dokumentuose.

2.1.1 Dar niekada šie principai nebuvo tokie aktualūs ir dar tikriausiai niekada jiems nebuvo iškilusi tokia didelė grėsmė, kaip kad dabartiniu laikotarpiu; tokios grėsmės nebuvo net ir įgyvendinant plėtros politiką, kai senosios ES valstybės narės nuogaštavo, kad neteks lėšų, o naujosios – buvo susirūpinusios, kad nepakankamai jų turi, kad įgyvendintų sanglaudos reikalavimus.

2.2 Nepaisant to, Komitetas teigiamai vertina Komisijos pastangas atsižvelgti į įvairias aplinkybes, kuriomis keičiami reglamentai, pavyzdžiui, į pasiūlymą dėl būsimo ES biudžeto, strategiją „Europa 2020“ ir po finansų krizės sekusią valstybės skolos krizę, dėl kurios kilo didelė grėsmė vidaus rinkos, taigi ir pačios Europos Sąjungos išlikimui.

3. Naujoji sanglaudos politika: aplinkybės, klausimai, pastabos ir strateginiai aspektai

3.1 2011 m. birželio mėn. Komisija priėmė pasiūlymų dėl daugiametės finansinės programos paketą, kuriuo bus grindžiami visi ES 2014–2020 m. su finansavimu susiję veiksmai. Remti strategiją „Europa 2020“ – pagrindinis programos tikslas. Joje, be biudžeto, turėtų būti numatytos papildomo finansavimo galimybės, viena jų galėtų būti EIB finansavimas (pavyzdžiui, projektų obligacijos ir (arba) euroobligacijos).

3.2 Būtina atsižvelgti į tai, kad dėl besitęsiančios ekonomikos krizės daug valstybių narių yra priverstos imtis „drakoniškų“ fiskalinio konsolidavimo priemonių ir atitinkamai įšaldyti viešas ir privačias investicijas į infrastruktūrą, o tai turės rimtų padarinių augimui ir užimtumui. Be to, sudarydamos planus valstybės narės galiausiai nusprendžia pirmenybę teikti nacionaliniams, o ne tarptautiniams Europos masto projektams.

3.3 Naujieji sanglaudos politikos reglamentai svarstomi ypatingomis, išskirtinėmis aplinkybėmis, todėl būtinas šias aplinkybes atitinkantis požiūris. Pavyzdžiui, reikėtų apsvarstyti, ar sanglaudos politika turi išlikti išskaidyta ir ar pakanka ir verta kelti sąlygų laikymosi klausimą tam, kad būtų sustiprinta sanglauda ir suteikta pagalba labiausiai nuo krizės nukentėjusioms valstybėms narėms.

3.4 Atsižvelgiant į dabartinių ekstremalių problemų laikotarpį Sąjungoje ir ribotus išteklius augimui, galbūt reikėtų vengti didinti reglamentų skaičių (jų iš tiesų turėtų būti perpus mažiau) ir kontrolę ir baigti įgyvendinti jau pradėtus projektus. Būtina kuo geriau ir racionaliau panaudoti lėšas įgyvendinant nepaprastą Europos augimo arba „naujojo kurso“ planą⁽²⁾.

3.5 Jei nebus radikaliai reformuota dabartinė ES strategija (klausimas, kuris nebuvo svarstomas 2011 m. gruodžio 8–9 d. aukščiausio lygio susitikime), sanglaudos politikos kryptys neišvengiamai keisis. Tačiau labiausiai neramina tai, kad ši politika nebegalės atlikti savo svarbiausios funkcijos – mažinti ekonominius ir socialinius ES regionų skirtumus, kurie taps dar didesni dėl nuosmukio, kurį paskatins viešojo sektoriaus deficito mažinimo politika. Todėl ES būtini kardinalūs pokyčiai ir vieninga ekonomikos valdysena.

3.6 Komitetas norėtų pateikti keletą pastabų dėl Komisijos metodikos, kurią ji rekomenduoja pasiūlymuose dėl sanglaudos politikos valdymo 2014–2020 m. reglamentų keitimo, visų pirma dėl bendrų nuostatų, kuriomis reglamentuojami visi Bendros strateginės programos fondai:

3.6.1 Bendros strateginės programos (BSP) nustatymas. EESRK tikisi, kad galės apsvarstyti naują pasiūlymą dėl BSP, kurį Komisija pateiks 2012 metais. Vis dėlto, atsižvelgiant į diskusijas dėl sanglaudos politikos 2011 m. gruodžio 7 d. Europos Vadovų Taryboje⁽³⁾, reikėtų nurodyti, kaip Komisija ketina pagal Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslus nustatyti pagrindinius Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo veiksmus.

3.6.1.1 Savo ankstesnėse nuomonėse EESRK yra pabrėžęs, kad strategijos „Europa 2020“ tikslus atitinkanti ir su jais suderinta sanglaudos politika privalo išsaugoti savo pagrindines kryptis, t. y. stiprinti socialinę, ekonominę ir teritorinę ES valstybių narių sanglaudą.

3.6.1.2 Siekiant sėkmingo strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo, tikslus būtina susieti tarpusavyje, tačiau Komisija dar nepaaiškino, kaip praktiškai, suderintai ir finansiskai tvariai suderinti BSP apibrėžtas strategijas ir nacionalines reformų programas.

3.6.2 Partnerystės sutartys. EESRK pritaria Europos Parlamento ir Regionų komiteto nuomonei, kad derėtis dėl sutarčių visų pirma turėtų valstybės narės ir regionai ir tik po to valstybės narės ir Komisija.

3.6.2.1 Komitetas pabrėžia, kad labai svarbu derybose su valstybėmis narėmis laikytis Komisijos rekomenduojamo daugia-pakopio *valdymo* principo, tačiau taip pat prašo aiškiau nurodyti, kokie instituciniai subjektai (nacionalinio ir vietos lygmens) turi dalyvauti rengiant ir sudarant partnerystės sutartis su Komisija, ir ragina užtikrinti platų pilietinės visuomenės atstovų dalyvavimą šiuose procesuose.

3.6.3 Paramos telkimas pagal temas. EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui mažinti pagal sanglaudos politiką finansuojamų intervencijų skaičių sutelkiant finansinius išteklius į strateginius projektus, kurie svarbūs sanglaudos ir ekonominio vystymosi tvarumui ir kurie bus įgyvendinami mažiau išsivysčiusiuose, pereinamojo laikotarpio ir labiau išsivysčiusiuose regionuose.

3.6.3.1 Temines sritis, į kurias bus investuojama kitu septynerių metų programavimo laikotarpiu, turi nustatyti valstybės narės, nors sprendimai turės būti priimti kartu su Komisija po to, kai bus atliktas išsamus pasiūlymų derėjimo su strategija „Europa 2020“ vertinimas.

3.7 Sąlygų laikymosi principas. EESRK, kaip ir kitos Europos institucijos (Parlamentas, Taryba, Regionų komitetas ir kt.), labiausiai nepritaria Komisijos pasiūlymams dėl sąlygų ir mano, kad sąlygų laikymosi principo sąvoka yra nepakankamai aiški, neapibrėžti su ja siejami tikslai ir nenurodyta jų taikymo tvarka. Nors kai kurie pasiūlymai dėl *ex ante* sąlygų (prie kurių reikėtų pridėti ir socialines sąlygas) yra naudingi, EESRK mano, kad negalima pritarti dabartinei makroekonominių sąlygų formulotei.

3.7.1 Komitetas visiškai pritaria, kad Komisijai būtinos garantijos, kad struktūrinių fondų lėšos bus panaudotos laikantis Bendrijos reglamentuose nustatytų principų, tikslų ir terminų, tačiau mano, kad Komisija savo pasiūlymą turėtų peržiūrėti atsižvelgdama į šias pastabas:

— sąlygų laikymosi principas – tai priemonė, kuri turi būti nustatyta ir taikoma taip, kad padėtų valstybėms narėms naudoti lėšas laikantis Komisijos apibrėžtų taisyklių, o ne tapti priemone bausti valstybes nares;

— nustatant sąlygų (*ex ante*, makroekonominių) laikymosi principus, dėmesys visų pirma turi būti skiriamas priemonėms, kurios galėtų paskatinti valstybes nares geriau (veiksmingumo ir efektyvumo požiūriu) ir greičiau panaudoti lėšas, skirtas labiausiai nuo ES išsivystymo vidurkio atitrūkusiems regionams;

⁽²⁾ Ten pat.

⁽³⁾ COM (2011) 615 final – 2011/0274 (COD).

— Komisija daugiau dėmesio turėtų skirti programų rengimui, t. y. strateginio planavimo procesui, kurio metu nustatomi nacionalinių ir regioninių institucijų prioritetai ir atsakomybė siekiant teritorinio vystymosi tikslų. Komisija turėtų aktyviau padėti šalims ir regionams fondų lėšų panaudojimo klausimais;

— nė kiek nemažiau dėmesio reikia skirti ir *ex ante* sąlygų įvykdymo tikrinimo procesui, kurio metu turi būti stebima, ar įgyvendinant sanglaudos politiką valstybės narės geba užtikrinti subsidiarumo ir proporcingumo principų laikymąsi. Šiuo klausimu EESRK norėtų pabrėžti, kad sąlygų laikymosi principas yra gera priemonė valstybes nares skatinti teisingai taikyti struktūrinių fondų taisykles. Sankcijas galima taikyti tik išskirtiniais atvejais, kai valstybės narės akivaizdžiai ir nuolat vilkina Komisijos reikalaujamas reformas.

3.7.2 EESRK pritaria Europos Parlamento ir kai kurių valstybių narių nuogaštavimams dėl makroekonominių sąlygų, kadangi regionai ir paramos pagal Bendrijos programas gavėjai gali nukentėti dėl to, kad centrinės valdžios institucijos nevykdo su valstybės skolos mažinimo politika susijusių įsipareigojimų arba tai daro neveiksmingai. Turi būti rasti alternatyvūs sprendimai, kaip išvengti, kad atsakomybė dėl nacionalinės biudžeto politikos netektų regionų institucijoms arba subjektams, kurie nedalyvauja priimančiais sprendimus. Šiuo tikslu vertėtų labiau derinti veiksmus valstybėse narėse ir tarp valstybių narių.

3.8 Sanglaudos politikoje turi būti svarbu ne tik sąlygų laikymasis, ją įgyvendinant būtina spręsti ir kitus svarbius, visiems fondams aktualius klausimus, būtent:

— fondų paramos derinimas ir papildomumas, fondų veiksmų ir kitose Europos ekonomikos srityse įgyvendinamos politikos derinimas;

— institucijų veiksmų, susijusių su sanglaudos politika, koordinavimas, visų pirma stiprinant bendradarbiavimą;

— vis dar labai sudėtingų fondų finansavimo skyrimo ir gavimo procedūrų supaprastinimas;

— reali ir iniciatyvi (ne tik institucijų) partnerystė su ekonomiais ir socialiniais partneriais;

— bendro finansavimo tvarkos keitimas atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų padėtį;

— atnaujintas Komisijos vaidmuo ir pirmenybė Europos ir makroregioninės svarbos projektams;

— sėkmingai įgyvendinamoms programoms numatytas veiklos lėšų rezervas („premijos“) gali padidinti administracinių mokesčių našta, dėl kurios vėluos lėšų skyrimas būtinoms sanglaudos srities projektams;

— pridėtinės vertės mokesčio taikymas.

4. Svarbiausi Sanglaudos fondo tikslai

4.1 Sanglaudos fondas buvo sukurtas 1993 m. ir skirtas valstybėms narėms, kurių bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) yra mažesnės nei 90 proc. ES vidurkio; jo lėšos pirmiausia skirtos transporto ir aplinkos infrastruktūrai, energijos vartojimo efektyvumui ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai skatinti. Investuojama į transeuropinius transporto ir energetikos tinklų projektus, skatinamas energijos vartojimo efektyvumas, atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimas ir vystomas viešasis transportas.

4.2 Fondas sudaro apie 18 proc. visų sanglaudos politikos išlaidų, jo veiksmis prisidedama prie šios politikos tikslų įgyvendinimo laikantis Sutarties nuostatų. Vis dėlto, reikėtų atkreipti dėmesį, kad rezultatai pranoko minėtą tikslą, kadangi Sanglaudos fondo remiamos investicijos – nepaisant lėšų išskaidymo labai dideliu skaičiumi projektų (1 192 projektai per 2000–2006 m.) – sukūrė papildomą naudą, paskatindamos augimą ir darbo vietų kūrimą fondo paramą gavusiose regionuose.

4.3 Naujuoju reglamentu mažai kas keičiama: 2 straipsnyje dėl Sanglaudos fondo paramos aprėpties pateikiami du sąrašai: fondo lėšomis remiamos ir neremiamos sritys. Keista tai, kad nurodomos neremtinės veiklos rūšys, pavyzdžiui, atominė elektrinė eksploatavimo nutraukimas ir aprūpinimas būstu. 3 straipsnyje pateikiami investavimo prioritetai, apimančias keturias veiklos sritis, papildomai suskaidytas į konkrečius veiksmus, tačiau nenurodoma, ar šios nuorodos yra paaškinamojo ar privalomo pobūdžio, nors toks patikslinimas leistų lanksčiau ir paprasčiau panaudoti fondo lėšas. 4 straipsnyje ir su juo susijusiame priede pateikiami rodikliai.

4.4 Krizės labiausiai paveiktoms šalims sanglaudos politika yra viena svarbiausių valstybių narių turimų priemonių, kuria jos gali sumažinti socialinius, ekonominius ir geografinius skirtumus, atkurti augimą ir užtikrinti tvarų jo vystymą.

5. Pastabos dėl naujojo pasiūlymo dėl reglamento

5.1 Be 3.3 punkte išsakytų pastabų, Komitetas norėtų išdėstyti savo požiūrį į projektų atrankos kriterijus ir Europos infrastruktūros tinklų priemonei numatytas lėšas pagrindiniams transporto tinklams finansuoti ir rodiklius.

5.2 *Finansuotinių projektų* atrankos kriterijai visiškai atitinka Europos Parlamento ir Tarybos šioje srityje priimtas gaires (t. y. transeuropinių transporto tinklų, aplinkos ir energetikos

projektai), tačiau EESRK mano, kad Komisija turėtų aiškiai nurodyti Sanglaudos fondo lėšomis tinkamas finansuoti veiklos rūšis ir nustatyti kriterijus, kurie padėtų paramą gaunančioms valstybėms narėms atrinkti projektus, geriausiai tinkančius siekti Sanglaudos fondo tikslų (kurių yra net vienuolika!).

5.3 EESRK visų pirma norėtų pabrėžti, kad ankstesniais programavimo laikotarpiais panaudotos Sanglaudos fondo lėšos buvo išskirstytos pernelyg dideliu skaičiumi projektų, todėl transporto infrastruktūra nebuvo sustiprinta tiek, kiek tikėtasi. Reikėtų atsižvelgti į konkrečią valstybių narių padėtį, kad vykdoma atranka būtų tikslesnė ir sutelkta į didesnio masto ir poveikio transporto, aplinkos ir energetikos sektoriams turinčius projektus ir būtų galima veiksmingiau mažinti tebesančius Europos Sąjungos regionų infrastruktūros skirtumus.

5.4 Europos infrastruktūros tinklų priemonei, kurios tikslas finansuoti transporto, energetikos ir IRT projektus, numatyta iš viso skirti 50 mlrd. EUR, iš kurių 10 mlrd. EUR rezervuota Sanglaudos fonde, kuris jau finansuoja tokio pobūdžio projektus (proporcingumo principas); EESRK mano, kad toks sprendimas turėtų būti išsamiau paaiškintas, kadangi jis nesupranta, kodėl Komisija nusprendė:

— sukurti papildomą fondą, centralizuotai valdomą vykdomosios įstaigos, kuri privalės derinti veiksmus su kitomis

strateginėmis Europos ir nacionalinėmis sektoriaus programomis, taip pat su Bendra strategine sanglaudos politikos programa ir su partnerystės sutartimis, sudarytomis su valstybėmis narėmis. Todėl nebus išvengta nereikalingo veiklos ir įgaliojimų dubliavimosi;

— skirti šiam fondui tokias dideles lėšas – nors tai ir nėra daug, palyginti su Komisijos nurodyta bendra suma, reikalinga patenkinti būsimus keleivių ir prekių vežimo (500 mlrd. EUR iki 2020 m.), energetikos (1500 mlrd. EUR 2010–2030 m. laikotarpiu) ir IRT (250 mlrd. EUR) sektorių poreikius – ir jas paimti iš struktūrinių ir kiek mažiau iš Sanglaudos fondų. Dėl šių veiksmų būtų skiriama mažiau lėšų transporto ir aplinkos infrastruktūrai ir kiltų nereikalinga sumaištis. Regionų, galinčių pasinaudoti fondo finansavimu, yra labai daug, todėl šių lėšų panaudojimas negalės turėti Komisijos laukiamo daugėjimo efekto (paskatinti, iš dalies ir privatųjį sektorių, įgyvendinti naujus projektus ir finansuoti) ir tik paskatins dar didesnę fondų lėšų išskaidymą. Be to, tam, kad būtų galima pasiekti pageidaujamą poveikį, Komitetas pasisako už tai, kad būtų siekiama pritraukti privačiojo sektoriaus lėšas ir išvengti susiskaidymo.

5.5 EESRK palankiai vertina Komisijos pasiūlymą taikyti rodiklius, tačiau mano, kad jie yra pernelyg bendro pobūdžio ir neišsamūs, pavyzdžiui, neįtrauktas poveikio aplinkai kriterijus ir apsiribojama tik kiekybinėmis vertėmis (rodikliais). Tas pats pasakytina apie atliekas, nutiestų kelių ilgį ir pan.

2012 m. balandžio 25 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas*
Staffan NILSSON

PRIEDAS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Nuomonės

Toliau pateikiamas plenarinėje sesijoje atmetas pakeitimas, už kurį buvo atiduota ne mažiau kaip 1/4 balsų:

1 pakeitimas – pateikė TEDER**1.11 punktas**

Iš dalies pakeisti taip:

- „EESRK požiūriu, ~~dabartinė ES ekonomikos politika (griežtas taupymas, finansiniai šalių apribojimai, ES biudžeto svaržymai, fiskalinis susitarimas, Europos centrinio banko apribojimai ir t. t.) gali sukelti ekonomikos nuosmukį, kurio padarinius sunku numatyti, ir mano, kad reikėtų laikytis priešingos krypties, t. y. kartu (jei ne visų pirma) su minėtais veiksmais pateikiant platesnio užmojo ir ryžtingesnį pasiūlymą pirmiausia reikėtų skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą pateikiant platesnio užmojo ir ryžtingesnį pasiūlymą. Struktūriniai fondai (ir dalinai bei laikinai BŽŪP fondai) galėtų labai padėti siekiant šių tikslų. Apie tai, nors ir netiesiogiai, buvo kalbama 2012 m. sausio 30 d. aukščiausiojo lygio susitikime.“~~

Paaiškinimas

Negalime pritarti teiginiui, kad raginimas valstybėse narėse vykdyti teisingą ir tinkamą biudžeto politiką sukels ekonomikos nuosmukį. Savo nuomonėje Komitetas neturėtų neigiamai kalbėti apie valstybių narių priemones, kurių jos imasi konsoliduodamos savo viešuosius biudžetus.

Balsavimo rezultatai:

Už: 78

Prieš: 98

Susilaikė: 18.